

ZAGADNIENIA SĄDOWNICTWA KONSTYTUCYJNEGO

nr 1-2(11-12)/2024
ISSN: 2082-5692 | e-ISSN: 3071-9151

ZAGADNIENIA SĄDOWNICTWA KONSTYTUCYJNEGO
PÓŁROCZNIK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

REDAKTOR NACZELNY

dr Mariusz Bobiński

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO

Anna Różycka

RADA NAUKOWO-PROGRAMOWA

dr hab. Jarosław Wyrembak – przewodniczący

dr hab. Krystyna Pawłowicz, Stanisław Piotrowicz, dr hab. Justyn Piskorski,

dr hab. Jadwiga Potrzeszcz, Bartłomiej Sochański, dr hab. Michał Warciński,

dr hab. Rafał Wojciechowski

KOREKTA I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU

Biblioteka i Wydawnictwo Trybunału Konstytucyjnego

Krzysztof Budziło – kierownik

WYDAWCA I ADRES REDAKCJI

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

al. J.Ch. Szucha 12A, 00-918 Warszawa

www.trybunal.gov.pl

DRUK

Mazowieckie Centrum Poligrafii

www.c-p.com.pl

© Copyright by Trybunał Konstytucyjny

ISSN 2082-5692 | e-ISSN 3071-9151

Warszawa 2025

Spis treści

Słowo wstępne	5
<i>Editorial Foreword</i>	7

Zlatko Knezevic

Wielość preferencji aksjologicznych jako czynnik determinujący sposób rozumienia praw człowieka	9
<i>Pluralism of Axiological Preferences as a Factor Determining How Human Rights Are Understood</i>	17

Wasył Kostytsky

Problemy realizacji zasady trójpodziału władzy: XXI wiek – epoka władzy sądowniczej	25
<i>Problems in Implementing the Principle of the Tripartite Separation of Powers: 21st Century — the Era of the Judiciary</i>	29

Luc Lavrysen

Europejska Konwencja praw człowieka i Karta praw podstawowych UE w orzecznictwie belgijskiego Sądu Konstytucyjnego	33
<i>The ECHR and the EU Charter of Fundamental Rights in the Case Law of the Belgian Constitutional Court</i>	53

Serghei Țurcan

Gwarancja godności ludzkiej w orzecznictwie Sądu Konstytucyjnego Republiki Mołdawii	71
<i>The Guarantee of Human Dignity in the Case Law of the Constitutional Court of the Republic of Moldova</i>	<i>83</i>

Oleksandr Petryshyn

Rola Sądu Konstytucyjnego Ukrainy w czasie stanu wojennego: analiza odporności demokracji defensywnej	95
<i>The Role of the Constitutional Court of Ukraine during Martial Law: An Examination of Resilient Defensive Democracy</i>	<i>101</i>

Andrzej Przyłębski

Prawo naturalne w niemieckim idealizmie: Kant, Fichte, Hegel	107
<i>Natural Law in German Idealism: Kant, Fichte and Hegel</i>	<i>129</i>

Słowo wstępne

Oddajemy w ręce Czytelników kolejne wydanie „Zagadnień Sądownictwa Konstytucyjnego” – półrocznika Trybunału Konstytucyjnego. W bieżącym wydaniu mamy przyjemność zaprezentować zbiór referatów zgłoszonych do publikacji w związku z międzynarodową konferencją sędziów europejskich sądów konstytucyjnych „Prawa człowieka – perspektywa europejska”, która odbyła się w Trybunale Konstytucyjnym w Warszawie w dniach 15-18 listopada 2023 r.

Pomysł zorganizowania konferencji zrodził się w warunkach, w jakich znalazła się Europa w wyniku pełnoskalowej inwazji dokonanej przez Rosję na Ukrainę. Wydarzenia z tym związane przypomniły o znaczeniu wartości fundamentalnych dla wspólnych, europejskich tradycji demokratycznych, o które w 1989 r. upomniły się w Europie narody zniewolone po II wojnie światowej. Akty przemocy dyktatorskich reżimów, a wreszcie brutalna agresja wojskowa na niepodległe państwo w 2022 r. rzuciły cień na zrodzoną po upadku żelaznej kurtyny nadzieję trwałego postępu w respektowaniu podstawowych praw i wolności człowieka w całej Europie.

Dostrzegając szczególną w tych warunkach potrzebę pogłębiania dialogu sędziowskiego, Trybunał Konstytucyjny zorganizował międzynarodową debatę na temat współczesnej dynamiki praw podstawowych, pluralizmu preferencji aksjologicznych oraz intensyfikacji działań na rzecz rozumienia i ochrony praw człowieka. Z uwagi na międzynarodowy charakter konferencji, bieżące wydanie łączne dwóch numerów „Zagadnień” jest pierwszym, jakie ukazuje się w wersji polskiej i angielskiej.

Redakcja

Editorial Foreword

We are happy to present the newest edition of “Zagadnienia Sądow-
nictwa Konstytucyjnego” (Eng.: Challenges for Constitutional Justice) –
series by the Constitutional Tribunal of Poland. The current issue conta-
ins a collection of papers submitted in connection with the international
conference of judges of European constitutional courts entitled “Human
Rights – a European Perspective”, which was held at the Constitutional
Tribunal on 15-18 November 2023 in Warsaw, Poland.

The idea of organizing the conference was brought up in special cir-
cumstances in which Europe found itself after the full-scale invasion of
independent Ukraine operated by Russia. Those tragic events reminded
about the importance of common values that are fundamental to Europe-
an democratic traditions and that were revendicated in 1989 by European
nations lacking freedom after the World War II. Acts of violence under
dictatorial regimes and finally the brutal military aggression against an
independent state in 2022 have overshadowed the hope born after the fall
of the Iron Curtain for lasting progress in respecting fundamental human
rights and freedoms throughout Europe.

In these conditions, recognizing a particular need for deepening the
judicial dialogue, the Constitutional Tribunal of Poland organized an inter-
national debate on contemporary dynamics of fundamental rights, on the
pluralism of axiological preferences and on the intensification of activities
for better understanding and protection of human rights. Due to the inter-
national nature of the conference, the current edition of “Zagadnienia...”
is the first to be published jointly in Polish and English.

Editors